

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDOVA EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Kako i gdje odlažete otpad?

EU PROJEKT „USPOSTAVA RECIKLAŽNOG
DVORIŠTA NA PODRUČJU OPĆINE OKUČANI”

“SADRŽAJ OVE PREZENTACIJE ISKLJUČIVA JE ODGOVORNOST OPĆINE OKUČANI.”

„PROJEKT JE SUFINANCIRALA EUROPSKA UNIJE IZ KOHEZIJSKOG FONDA”.

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Izobrazno-informativna radionica

- provodi se u okviru projekta „Uspostava reciklažnog dvorišta na području općine Okučani“ KK.06.3.1.16.0059
- UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA: 4.452.424,69 kn
- BESPOVRATNA SREDSTVA: 3.725.060,98 kn
- Projekt sufinanciran EU sredstvima iz Kohezijskog fonda, a provodi se u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija
- CILJ: Povećanje stope odvojeno prikupljenog komunalnog otpada i smanjenje količine otpada koji se odlaže na odlagališta

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Republika Hrvatska

- Problem zbrinjavanja otpada jedan je od većih problema današnjice
- na području RH proizvede se **1.300.000 tona** komunalnog otpada godišnje
- jedan stanovnik prosječno proizvede **404 kg** otpada godišnje
- u posljednjih 10 godina neodgovornim postupanjem s otpadom na više od 300 odlagališta u Hrvatskoj zakopane su korisne sirovine vrijedne više od **pet milijardi kuna**

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Održivo gospodarenje otpadom

Problemi sa odlagalištima otpada, zagađivanjem okoliša, troškovima odvoženja, sanacijama i otvaranjima novih odlagališta otpada – toliko su narašli, da je stari način ponašanja i odnosa prema otpadu jednostavno NEPRIHVATLJIV!

Hrvatska se kao članica EU opredjelila prihvatići i primjenjivati čitav niz pravila postupanja s otpadom koja su u EU već desetljećima uobičajena praksa.

Zakonom o održivom gospodarenju otpadom propisala je obveze:

- I. izdvajanja korisnih dijelova otpada na mjestu nastanka (primarna selekcija)
- II. smanjenje količine miješanog komunalnog otpada koji završava na odlagalištima
- III. posebne obveze spram postupanja s biorazgradivim otpadom

EUROPSKE ZEMLJE RECIKLIRAJU 56% OTPADA, HRVATSKA SVEGA 16% !!!

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Održivo gospodarenje otpadom

Održivo gospodarenje otpadom je skup aktivnosti, odluka i mjera kojima se nastoји:

- Sprječiti nastanak otpada
- Smanjiti količinu nastalog otpada
- Smanjiti ukupno djelovanje otpada na okoliš
- Postići što učinkovitije skupljanje, prijevoz, uporabu, obradu i konačno zbrinjavanje otpada

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom treba biti uspostavljen na način:

- Odvajati otpad
- Sanirati i zatvoriti odlagališta otpada kakva danas poznajemo
- Izgraditi centre za gospodarenje otpadom (CGO nisu nova odlagališta nego tvornice u kojima će se miješani komunalni otpad obraditi kako bi se mogao maksimalno iskoristiti)

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Kako postupati s otpadom

HIJERARHIJA GOSPODARENJA OTPADOM

SMANJI PROIZVODNJU OTPADA U
NAJVEĆOJ MOGUĆOJ MJERI

PONOVO ISKORISTI OTPAD

RECIKLIRAJ OTPAD

OBRADI OTPAD

ODLOŽI ŠTO
MANJE OTPADA

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Otpad nije smeće

Otpad su sve stvari/tvari koje nam više nisu potrebne, **ALI** ih možemo ponovo iskoristiti, popraviti ili reciklirati.

- 39% organski otpad
- 25% papir i karton
- 12% plastika
- 6% staklo
- 4% metal
- 1% opasni otpad
- 13% ostalo

**85% KUĆNOG OTPADA
MOŽE SE RECIKLIRATI**

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Što je **RECIKLIRANJE**?

Recikliranje je postupak sakupljanja odbačenih proizvoda, razvrstavanje i njihovo pretvaranje u nove materijale za izradu novih proizvoda slične ili iste namjene.

RECYCLE = PONOVO KRUŽENJE

Download more graphics at www.psdfreebies.com

Tri strelice u simbolu označavaju tri faze recikliranja:

1. **Skupiti**
2. **Ponovo preraditi**
3. **Ponovo upotrijebiti**

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Zašto trebamo reciklirati?

- **Pridonosimo očuvanju vrijednih prirodnih resursa** (korisnije je papir proizvoditi od otpadnog papira, nego otpadni papira pustiti da trune, a stalno rušiti sve više stabala za proizvodnju novog papira)
- **Štedimo energiju** (upotrebom recikliranih umjesto prirodnih sirovina u proizvodnom procesu štedimo znatno manje količine energije)
- **Štitimo okoliš** (preradom recikliranih sirovina ispuštaju se manje količine otpadnih voda i stakleničkih plinova)
- **Smanjuje se gomilanje otpada na odlagalištima**
- **Recikliranjem štedimo novac** (zbrinjavanje otpada je skup proces, a industrija recikliranja može otvoriti više radnih mesta nego industrija tradicionalnog zbrinjavanja)

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Kako reciklirati?

1. Korak

Priprema

Odredite prostor gdje ćete držati koristan otpad

Dogovorite se s ukućanima na koji način ćete otpad sortirati

Budite uporni dok ne steknete naviku

2. Korak

Pozor

Kada ispunite prostor koji ste u svom kućanstvu predviđeli za koristan otpad provjerite: da li ste dobro razvrstali otpad, da li ste isprali amabalažu, da li ste izdvojili opasni otpad

3. Korak

Recikliraj sada

Pronađite najbliži zeleni otok i odložite svoj razvrstani otpad u odgovarajući spremnik.

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Mjesta gdje otpad nije smeće

Zeleni otoci – spremnici za odvojeno prikupljanje otpada

Reciklažno dvorište – nadzirani, ograđeni prostor koji služi odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.

RD Okučani

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDOVA EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

POPIS OTPADA KOJI SE ZAPRIMA

OPIS OTPADA	KLJUČNI BROJ	NAZIV OTPADA
Problematični otpad	15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima
	15 01 11*	metalna ambalaža koja sadrži opasne kruće porozne materijale (npr. azbest), uključujući prazne spremnike pod tlakom
	16 05 04*	plinovi u posudama pod tlakom (uključujući halone) koji sadrže opasne tvari
	20 01 13*	otapala
	20 01 14*	kiseline
	20 01 15*	lužine
	20 01 17*	fotografske kemikalije
	20 01 19*	pesticidi
	20 01 21*	fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu
	20 01 23*	odbačena oprema koja sadrži klorofluorouglikje
	20 01 26*	ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25*
	20 01 27*	boje, tinte, ljeplila i smole, koje sadrže opasne tvari
	20 01 29*	detergenti koji sadrže opasne tvari
	20 01 31*	citotoksični i citostatiki
	20 01 33*	baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01*, 16 06 02* ili 16 06 03* i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije
	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21* i 20 01 23*, koja sadrži opasne komponente
	20 01 37*	drvno koje sadrži opasne tvari
Otpadni papir	15 01 01	papirna i kartonska ambalaža
	20 01 01	papir i karton
Otpadni metal	15 01 04	metalna ambalaža
	20 01 40	metali
Otpadno staklo	15 01 07	staklena ambalaža
	20 01 02	staklo
Otpadna plastika	15 01 02	plastična ambalaža
	20 01 39	plastika
Otpadni tekstil	20 01 10	odjeća
	20 01 11	tekstil
Krupni (glomazni) otpad	20 03 07	glomazni otpad
Jestiva ulja i masti	20 01 25	jestiva ulja i masti
Boje	20 01 28	boje, tinte, ljeplila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27*
Deterdženti	20 01 30	detergenti koji nisu navedeni pod 20 01 29*
Lijekovi	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 31*
Baterije i akumulatori	20 01 34	baterije i akumulatori, koji nisu navedeni pod 20 01 33*
Električna i elektronička oprema	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21*, 20 01 23* i 20 01 35*
¹ Građevni otpad iz kućanstva	17 01 01	beton
	17 01 02	cigle
	17 01 03	crije/pločice i keramika
	17 04 11	kabelski vodiči koji nisu navedeni pod 17 04 10*
	17 06 01*	izolacijski materijali koji sadrže azbest
	17 06 03*	ostali izolacijski materijali, koji se sastoje ili sadrže opasne tvari
	17 06 04	zolacijski materijali koji nisu navedeni pod 17 06 01* i 17 06 03*
	17 06 05*	građevinski materijali koji sadrže azbest
Ostalo	17 08 01*	građevinski materijali na bazi gipsa onečišćeni opasnim tvarima
	17 08 02	građevinski materijali na bazi gipsa koji nisu navedeni pod 17 08 01*
	08 03 17*	otpadni tiskarski toneri koji sadrže opasne tvari
	08 03 18	otpadni tiskarski toneri koji nisu navedeni pod 08 03 17*
	16 01 03	otpadne gume
	18 01 01	ostrti predmeti (osim 18 01 03*)

¹Odnosi se samo na građevni otpad koji nastaje održavanjem i manjim popravcima koje obavlja sam vlasnik u količini ne većoj od 200 kg u šest uzastopnih mjeseci.

OPĆINA
OKUČANI

Čuvajmo našu prekrasnu zemlju za generacije koje dolaze!

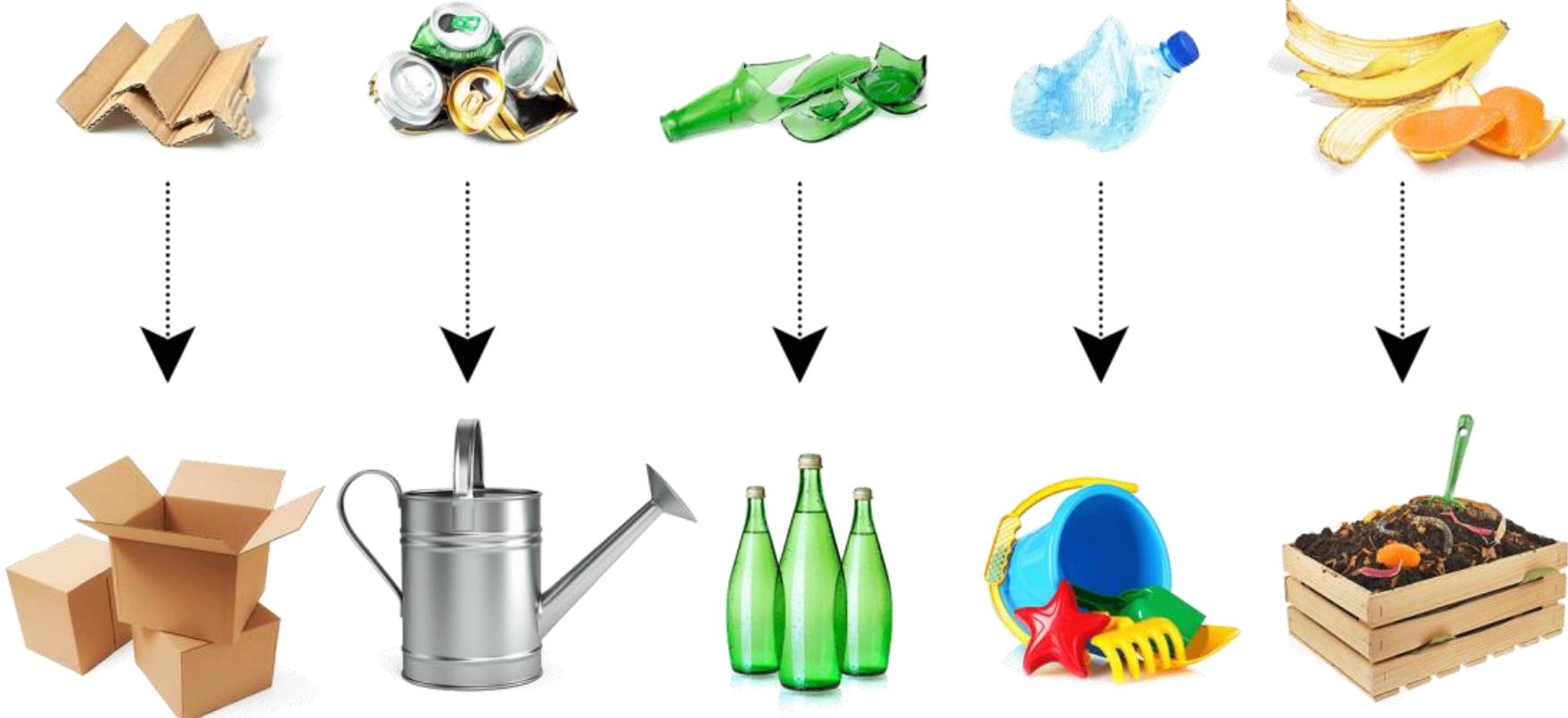

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDOVA EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Korisni otpad – primarna selekcija

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Papir i karton

- čini 25% mase kućnog otpada
- odlaže se u plave spremnike u zelenim otocima
- godišnje se u prosjeku potroši 50 kg papira po stanovniku zemlje
- stablu je potrebno 30 i više godina da izraste, a od jednog stabla se dobije svega nekoliko knjiga i bilježnica
- novinski se papir može reciklirati do 7 puta (papir se usitnjava, dodaje se voda, nastaje pulpa (gusta masa), slijedi čišćenje od boja i izbjeljivanje, te strojna izrada recikliranog papira)
- za proizvodnju 1 t papira potrebno je:
4 stabla + 200 000 l vode + 4 600 kw energije
- za proizvodnju 1 t **recikliranog papira** potrebno:
160 l vode + 2400 kw energije

ČUVAJMO ŠUME, ENERGIJU I VODU.

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDOVA EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Papir koji se može reciklirati

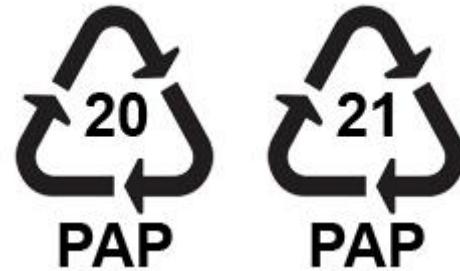
DA

- novinski papir, letci,
- časopisi, bilježnice,
- kancelarijski papir, papirnate vrećice,
- knjige, kartonska ambalaža...

NE

- tetrapak, plastificirani, metalizirani, zauljeni i prljavi papiri, pelene, fotografije...

list po list Drvo

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Primjer simbola na ambalaži

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Plastika

- Čini 30% mase kućnog otpada, te zauzima veliki prostor na odlagalištu ako se ne odvaja
- Plastika je polimer, materijal koji se dobije iz nafte
- Odlaže se u žute spremnike
- plastična vrećica ili boca u prirodi se razgrađuje oko 100 do 1000 godina
- Spaljivanjem 4 plastične vrećice stvaraju se opasni plinovi, te potroši kisika koliko je potrebno jednom čovjeku za jedan dan
- Simboli ukazuju da se ambalaža može reciklirati i od koje je vrste plastike izrađena

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

PLASTIKA KOJA SE MOŽE RECIKLIRATI

DA

- PET ambalaža
- Plastične boce Ostala plastična ambalaža (čaše od jogurta ili posudice od margarina...),
- Čiste plastične vrećice i folije,
- Predmeti od plastike (igračke i sl.),
- Boce sredstava za osobnu higijenu i čišćenje ...

NE

- Ambalaža od motornih ulja i maziva,
- Ambalaža od opasnih i zapaljivih tvari...

Plastičnu ambalažu je potrebno isprati, skinuti čepove i ako je moguće spljoštiti. Izbjegavajte kupovinu plastičnih vrećica, već koristite platnene vrećice.

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Primjer simbola na ambalaži

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Staklo

- Udio stakla u ukupnoj masi otpada je oko 10%
- Nastaje taljenjem osnovnih sirovina: kvarcnog pijeska, sode i vapnenca
- Odlaže se u zelene spremnike
- Odbačeno staklo razgrađuje se i do 4000 godina
- Staklena ambalaža je za ljude i okoliš najzdravija i najprihvatljivija (nepropusno je, prirodno je i štiti proizvod, ne upija arome i mirise)
- Može se 100% reciklirati tj. može se bezbroj puta reciklirati i ponovo koristiti
- Recikliranjem starog stakla štedimo: 700 kg pijeska, 200 kg kalcita i 200 kg sode
- Simboli ukazuju da se ambalaža može reciklirati
 - (70 zeleno, 71 bezbojno, 72 smeđe)

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDOVA EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Staklo koje se može reciklirati

DA

Staklene flaše i staklenke

svih boja...

NE

žarulje

prozorka stakla

ogledala

armirano staklo

kristal

porculan

medicinsko i laboratorijsko

staklo

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Primjer simbola na ambalaži

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDOVA EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Metal

- odlaže se u sive kontejnere
- Metali se proizvode od primarnih sirovina – ruda koje spadaju u neobnovljive izvore energije
- U kućanstvima najveći dio starog metala predstavlja čelik i aluminij
- Čelik i aluminij mogu se reciklirati bezbroj puta i time ne gube na kvaliteti
- Reciklažom 1 tone aluminija štedi se:
8 t boksita, 4 t kemijskih preparata, 14 000 kw električne energije
- Jednaka količina energije potroši se za proizvodnju 20 recikliranih limeniki ili jedne nove

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Metal koji se može reciklirati

DA

limenke

konzerve

metalni čepovi i poklopci

metalne cijevi

alat

čelične trake

NE

metalna ambalaža s

ostacima boje lakova ili

drugih zapaljivih tvari,

metalna ambalaža od

raznih sprejeva pod tlakom

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

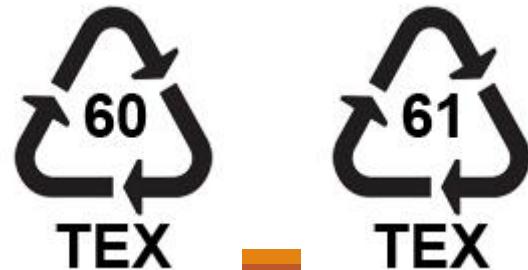

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Tekstil

- Tekstil čini udio od 3% sadržaja kućnog (komunalnog) otpada
- Odlaže se u crvene ili sive spremnike
- Na odlagališta se baci milijun tona tekstila godišnje
- A 90% tekstilnog otpada moguće je reciklirati
- Zapamtite da je poklanjanje također oblik recikliranja!
- U spremnike za tekstil mogu se odlagati sljedeći tekstilni proizvodi:

sva obuća, odjeća, ručnici, posteljina, šeširi i kape, zavjese, torbe, krpene igračke, ostala platna i tekstilni proizvodi...

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDOVA EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Biootpad

- biootpad čine lako razgradivi materijali kao što su kuhinjski, zeleni i vrtni otpad
- sačinjava trećinu kućnog otpada i dragocjena je **sirovina za proizvodnju kvalitetnog komposta**
- biološkom razgradnjom organskih materijala dobivamo **kompost** (kvalitetno organsko gnojivo, bogato humusom i organskim hranjivim tvarima)
- **Kompostište** se može napraviti bilo gdje u vrtu, a koristeći prikladne posude može biti i na balkonu

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Što kompostirati?

■ DA

Kuhinjski otpad: ostaci i kore voća i povrća, ljuske jaja, talog kave i čaja, ostaci kruha...

Vrtni ili zeleni otpad: otkos trave i živice, lišće, granje, uvelo cvijeće, otpalo voće, zemlja iz lončanica, korov...

Ostali biootpadi: piljevina, iverje, manje količine papira...

■ NE

otpaci iz vrta: osjemenjeni korov, lišće oraha, bolesne biljke

kuhinjski otpaci: otpaci kuhanih jela, meso, kosti (privlače štakore)...

ostalo: velike količine novinskog papira, časopisa u boji, pelene, pepeo

otpaci koji sadrže kemikalije: stari lijekovi, ulja, platična ambalaža, bojano drvo, stiropor

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

- **Komposter** se izrađuje od drveta, cigle ili žice željenog oblika
- Postavlja se na zemlju i pokriva kartonom, daskama ili platnom radi zaštite od vremenskih utjecaja
- Potrebno je osigurati prozračnost i ne preveliku količinu vlage kako bi se spriječilo nastajanje neugodnih mirisa

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDOVA EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Opasni otpad

- Neke vrste otpada koje nastaju u domaćinstvu su opasne i za ljudsko zdravlje i za okoliš
- Stare baterije, ulja, akumulatori, boje i lakovi, lijekovi, a često i ambalaža u kojoj su se nalazili - predstavljaju opasni otpad
- Pojedine vrst opasnog otpada bi se trebale moći vratiti u trgovine gdje su ti proizvodi kupljeni
- Za većinu opasnog otpada postoje tvrtke koje se bave zbrinjavanjem istih

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDOVA EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Oznake opasnog otpada

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDOVA EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Što možemo učiniti s opasnim otpadom!

STARI LIJEKOVI – svaka ljekarna dužna je prema propisu imati spremnik za stare lijekove i besplatno ih preuzeti od građana

STARI AKUMULATORI I BATERIJE – prema novim propisima možete ih besplatno predat u bilo kojoj trgovini koja ih prodaje. Prodavatelj ih je dužan preuzeti.

OTPADNA MOTORNA ULJA – motorna ulja mjenjajte kod mehaničara jer su oni dužni zbrinjavati kod ovlašteni tvrtki **1LJ**

ZAULJENA AMBALAŽA ISKORIŠTENOG MOTORNOG ULJA – odložite u žute kontejnere na benzinskim crpkama (zauljena plastična ambalaža, pl. amabalaža od antifrliza i sl.)

EE OTPAD (mali i veliki kućanski aparati) – u RH organiziran je besplatan sustav zbrinjavanja EE otpada (besplatan broj 0800 444 110)

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Nekoliko korisnih savjeta

- Prilikom kupovine ponesite platnenu vrećicu ili korpu
- Kupujte pića u povratnim bocama
- Birajte veća pakiranja kako bi trošili „manje“ plastične ambalaže
- Koristite punjive baterije i dugotrajnije štedne žarulje
- Rabite neotrovna sredstva (sodu bikarbonu i ocat) za čišćenje
- Birajte proizvode u ambalaži koju ćete moći iskoristiti za ponovno punjenje ili neku drugu svrhu (npr. staklenke i sl.)
- Koristite platnene krpe umjesto papirnatih ručnika
- Donirajte staru odjeću, igračke, namještaj, računalo...
- Neke stvari u vašem kućanstvu lako je popraviti, popravite i ponovo koristite...

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Za bolje sutra ...

Razvrstavajte otpad i pravilno ga odlažite
Čuvajte naš životni okoliš

EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDOVA EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Hvala na pozornosti !

RAZMIŠLJATI ZELENO JE LAKO,
KADA ZNAŠ KAKO!

Općina Okučani